

'There is cash

L. Polman

**Wapens waren
lachwekkend
goedkoop en voor-
raden onuitputtelijk.
In de burgeroorlogen
in buurlanden Sierra
Leone en Liberia waren
vooral kalasjnikovs,
maar ook pistolen
uit Chinese wapen-
fabrieken en
handzame raket-
werpers overal
te koop.
Wie ze leverde,
weet nog steeds
niemand precies.**

'Voor een kalasjnikov betaalde ik nooit meer dan 20 U\$', zegt Sierra-leonese zakenman Sheriff. 'Voor de rebel boys van wie ik ze kocht was dat een kapitaal. Ze hadden honger. In de bush waar ze vechten waren geen dieren meer om op te jagen en geen akkers meer om leeg te roven, want de bevolking was op de vlucht geslagen. Van hun commandanten kregen de boys meestal snel weer een nieuwe kalasjnikov, want anders liepen ze over naar de vijand.'

In Afrika ligt loyaliteit bij wie jou onderhoudt. Met idealen hadden de oorlogen niets te maken.' Zakenman Sheriff verkocht de kalasjnikovs van de rebellen door in de stad. 'Mensen betaalden er grif 50 U\$ voor. Soms zelfs 70. Maakte ik op één bushtripje zomaar U\$ 500 winst. Daar moeten de meesten in deze regio zowat twee jaar voor werken.'

Toen was het oorlog. Nu is het vrede en brengt een kalasjnikov van U\$ 20 dollar geen U\$ 50 meer op, maar U\$ 300. De Verenigde Naties betaalt dat handje contantje en zonder af te pingelen.

'DDR' heet die nieuwe wapenhandel: het VN-Demobilisation, Disarmement & Reintegration-programma. Zonder ontwapening kan er geen vrede zijn,

is de redenering van de internationale financiers van de DDR-programma's. Bij iedere VN-vredesmissie wordt daarom een standaardhulp-pakket geleverd, waarin partijen in ruil voor U\$ 300 ophouden met vechten, hun wapens inleveren en teruggaan naar hun dorpen om als boeren en burgers verder te leven.

In Sierra Leone trok het DDR-ontwapeningsprogramma in de afgelopen drie jaar vele duizenden deelnemers méér dan waarop de VN gerekend had, met vertragingen en budgettekorten als gevolg. Aan succes zowat tenonder dus. Het DDR-programma in Liberia liep door een nóg overweldigender belangstelling zelfs even muurvast, meldde de VN trots aan haar internationale donoren. Meteen op dag één, in november vorig jaar, waren achtduizend rebellen op Liberia's eerste DDR-kamp afgestormd, terwijl Camp Scheffelin, een oude kazerne op twintig kilometer van hoofdstad Monrovia, was ingericht voor maar duizend klanten.

Juichende persberichten over de vredestriumfen werden de wereld ingestuurd, maar het was niet louter nobels wat de rebellen deed demobiliseren. Ordinaire commercie kwam er ook bij kijken. In landen als Liberia

in peace'

en Sierra Leone, met minuscule economietjes en muizenkleine bestaantjes, verhouden DDR-vergoedingen zich als vorstelrijk. Behalve kost en inwoning in DDR-tentenkampen en gratis vakopleidingen (tot monteur, kapper of kleermaker), krijgen de demobiliserende rebellen 300 U\$ per kalasnikov. Een jaarsalaris. Nooit eerder in de regio bracht een wapen zoveel op als nu bij verkoop aan de Verenigde Naties. 'DDR' is in de West-Afrikaanse regio een handelsbegrip geworden.

'Als de VN ons geen geld geeft, vechten we door voor iemand die dat wel doet,' zegt Victor Fayah, die nu 27 is en al vecht sinds z'n veertiende. 'Dan verpesten we alles voor de VN.'

Fayah en zijn maten geven er blijk van het te hebben begrepen. De VN is chantabel. Vrede is de opdracht van de donoren. Komt die er niet, dan heeft de VN-organisatie gefaald. Daarom: *There is cash in peace*, weten Afrikaanse rebellen.

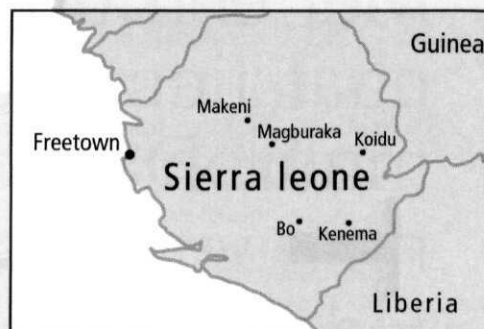
Heeft de VN wapens nodig om de donordollars te doen stromen, dan krijgt de VN wapens, gniffelt een leider van de rebellenbeweging LURD. 'Wij leveren er zoveel als ze kunnen betalen.' Trucs die eerder slaagden in Sierra Leone, worden in Liberia her-

haald. Hetzelfde wapen meerdere malen aan de VN verpatsen, bijvoorbeeld. VN-missies in West-Afrika worden bemand door blauwhelmen uit landen die al net zo arm zijn als Liberia en Sierra Leone zelf. Iedere cent extra is welkom.

Nigeriaanse en Keniaanse blauwhelmen nemen de rebellenwapens bij de DDR-poorten in ontvangst, turven de oogst, maar verkopen aan het einde van de werkdag de wapens al te vaak terug aan de rebellen. Die sluiten 's ochtends dan weer aan in de rij om nog 'ns 300 U\$ te incasseren. 'Wij blij, de VN ook blij, want zij kunnen in hun rapporten opschrijven dat er ook vandaag weer heel veel wapens zijn ingeleverd,' grijnst Fayah.

Kalasnjkovs ooit gekocht voor U\$ 20, aan de VN verkopen voor U\$ 300: wegens enorm succes gaat het DDR-programma nu ook naar de rebellen in Ivoorkust. De prijs voor vrede is inmiddels flink gestegen. Ivoriaanse strijders vinden U\$ 300 te weinig. Ze willen U\$ 900 voor hun kalasnikov. De VN is akkoord.

Dankzij de internationale vredescircussen is ontwapening *business* en je laten ontwapenen een carrière geworden.

BERICHT UIT AFRIKA